

Дзітварытчыра і Мастацтва

Год выдання 36-ы
№19 (1278)
3 сакавіка 1967 г.
Аўтарак
Цана 4 кап.

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАВЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕРНІКАЎ БССР

ЗАўТРА МІЖНАРОДНЫ ЖАНОЧЫ ДЗЕНЬ

ВІНШУЕМ ВАС,
МАЦІ,
СЁСТРЫ,
СЯБРОЎКІ!

А. ПАСЛЯДОВІЧ. «Жанчыны». (Афорт).

НА АБМЕРКАВАННЕ ГРАМАДСКАСЦІ

АД КАМІТЭТА ПА ЛЕНІНСКІХ І ДЗЯРЖАЎНЫХ ПРЭМІЯХ СССР
У ГАЛІНЕ ЛІТАРАТУРЫ, МАСТАЦТВА І АРХІТЭКТУРЫ
ПРЫ САВЕЦЕ МІНІСТРАЎ СССР

Камітэт па Ленінскіх і Дзяржаўных прэміях СССР у галіне літаратуры, мастацтва і архітэктуры па ведамстве, што да ўдзелу ў конкурсе на атрыманне Ленінскіх прэміяў 1967 года дапушчаны наступныя работы.

1. Белашова К. Ф. Сэрыя скульптур «Аб чалавеку, які стварае свет» («Марс», «Зоя Касмадзіянская», «Партызт А. Д. Папова, рэжысёр тэатра Саветскай Арміі», «Надзея Канстанцінаўна Круцкая», «Аляксандр Сяргеевіч Пушкін. 1837»).
Прадстаўлена Саюзам мастакоў СССР, Саюзам мастакоў Азербайджана.
2. Габрылювіч Я. І. — аўтар сцэнарыя, Юткевіч С. І. — рэжысёр. Мастацкі фільм «Ленін у Польшчы» вытворчасці кінастудыі «Масфільм».
Прадстаўлена Саюзам кінематаграфістаў СССР, Камітэтам па кінематаграфіі пры Саўеце Міністраў Таджыкстанскай ССР і Саюзам кінематаграфістаў Таджыкстанскай ССР, Інстытутам гісторыі мастацтваў Міністэрства культуры СССР, кінастудыі «Масфільм».
3. Іра К. К. Пастанова спектакля «Кравец Ёж і яго шчаслівае жэрэнь», «Карыялан», «Дзікі капітан», «Лябядзіны паляты» і «Мужчынскія песні» ў эстонскім тэатры «Венемуйн» у г. Тарту.
Прадстаўлена раздзелай часопіса «Тэатр».
4. Караў К. А. Сімфонія № 3.
Прадстаўлена Міністэрствам культуры Азербайджанскай ССР, Камітэтам па радыёвешчанню і тэлебачанню пры Саўеце Міністраў Азербайджанскай ССР, Саюзам кампазітараў Азербайджана.
5. Маісеў І. А. Канцэртная праграма 1965 года Ансамбля народнага танца СССР.
Прадстаўлена прэзідыюмам Камітэта па Ленінскіх і Дзяржаўных прэміях СССР у галіне літаратуры, мастацтва і архітэктуры пры Саўеце Міністраў СССР.
6. Муханаў С. М. Трылогія «Школа жыцця».
Прадстаўлена Саюзам пісьменнікаў Казахстана, Казахскай дзяржаўнай рэспубліканскай бібліятэкай імя А. С. Пушкіна, калектывам паштона-казахстанскіх абласных газет «Ленін Туы», «Ленінское знамя» і абласным аддзелам Саюза журналістаў Казахскай ССР.
7. Піменаў Ю. І. Сэрыя карцін «Новая кварталка» («Васеле на заўтрашняй вуліцы», «Першыя модніцы новага раёна», «Лівесць», «Рухомыя мекі горада», «Навясце», «Ускрайна», «Новая дарога», «Новыя нумары», «Лірычнае навааселле», «Задуманая дзючына», «Гуляк», «Дзючыты з магазіна», «Раннія гледачы», «Сцяпныкі да аўтобуса», «Зімовы дзень», «Тоненькія дзючыты і старыя дрэвы», «Кавалак шпала»).
8. Прадстаўлена Саюзам мастакоў СССР, Акадэміяй мастацтваў СССР.
9. Палянскі А. Т., Бялоў В. В., Віту-

хіна Д. С. — архітэктары, Рацкевіч Ю. В. — інжынер. Архітэктура комплексу міжнароднага піянерскага лагера «Прыбярэжныя ў Артэку імя Ул. І. Леніна».
Прадстаўлена Саюзам архітэктараў СССР, ЦК ВЛКСМ, Маскоўскім аддзеленнем Саюза архітэктараў СССР, саўеце Маскоўскага вышэйшага мастацка-прамысловага вучылішча (Б. Строгановаў).- 9. Сявлякоў М. А. Кніга «Вершы апошніх год».
Прадстаўлена Маскоўскім аддзеленнем Саюза пісьменнікаў РСФСР, калектывам выдавецтва «Саветская Расія».
- 10. Сіманаў Р. Н. Пастанова спектакля «Конармія» і «Жывы труп» у Акадэмічным тэатры імя Яўг. Вахтангава.
Прадстаўлена Міністэрствам культуры РСФСР, Усерасійскім тэатральным таварыствам, раздзелай часопіса «Тэатральная жыцц», Дзяржаўнай бібліятэкай СССР імя Ул. І. Леніна, заводам «Дынама», імя С. М. Кірава і «Кашук».
- 11. Сявлякоў Я. В. Цыкл вершаў «Дзень Расіі».
Прадстаўлена Саюзам пісьменнікаў РСФСР, Маскоўскім аддзеленнем Саюза пісьменнікаў РСФСР, раздзелай часопіса «Дружба народаў».
- 12. Часнакоў В. І. Выкананне ролі Ул. І. Леніна ў спектаклі «Паміж ліўнямі» ў Ленінградскім акадэмічным тэатры драмы імя А. С. Пушкіна.
Прадстаўлена Міністэрствам культуры РСФСР, упраўленнем культуры Ленінградскага, Ленінградскага аддзеленнем Усерасійскага тэатральнага таварыства, раздзелай часопіса «Тэатральная жыцц», Ленінградскім акадэмічным тэатрам драмы імя А. С. Пушкіна.
- □ □
Для шырокага азнамлення саўецкай грамадскасці з работамі, вылучанымі на атрыманне Ленінскіх прэміяў, Камітэт па радыёвешчанню і тэлебачанню пры Саўеце Міністраў СССР арганізуе цыкл перадач па радыё і па тэлевізійных каналах, а Камітэт па кінематаграфіі пры Саўеце Міністраў СССР — дэманстрацыю прадстаўленага фільма ў гарадах краіны. Паказ вылучаных работ ажыццяўляецца таксама ў адпаведных тэатрах і на выставах у Акадэміі мастацтваў СССР (вул. Крапоткіна, 21).
- Вялікай каштоўнай дапамогай камітэту пры прысуджэнні Ленінскіх прэміяў 1967 года з'яўляецца актыўнае абмеркаванне прадстаўленых работ органамі саўецкага друку і шырокай грамадскасцю. Камітэт будзе ўдзячны творчым, грамадскім арганізацыям, установам культуры і калектывам працоўных, калі яны прымуць удзел у абмеркаванні кандыдатур, вылучаных на атрыманне Ленінскіх прэміяў, і выкажуць свае думкі, прапановы і заўвагі на старонках друку або ў пісьмах Камітэту (Масква, К-51, Няглінная вул., 15).

НАРАДА РАБОТНИКАЎ КІНАФІКАЦЫ І КІНАПРАКАТУ

6 сакавіка ў Мінску, у ДOME мастацтваў, адбылася рэспубліканская нарада работнікаў кінафікацыі і кінапракату.

З дакладам аб мерах па далейшаму паліпашэнню кінаабслугоўвання насельніцтва і працы фільмаў у рэспубліцы выступіў старшыня Камітэта па кінематаграфіі пры Саўеце Міністраў БССР В. Паўлянік.

У спрэчках па данаду выступілі начальнік Мінскага гарадскога упраўлення кінафікацыі Н. Яблыкава, начальнік абласных упраўленняў кінафікацыі С. Семіненка (Мінская вобласць), М. Сіпач (Гродна), М. Голуб (Брест), Г. Чайкоўскі (Віцебск), Б. Дзямешчыў (Гомель), начальнік аддзела павянавання, фінансавання і матэрыяльных фондаў Камітэта па кінематаграфіі пры Саўеце Міністраў БССР М. Паранонаў, дырэктар галаўных кінастудыяў С. Цімахановіч (Столні), М. Чарняк (Хойнікі), С. Пакілетка (Наваруха), Р. Новікаў (Слаўгарад), І. Матвееў (Клімавічы), упраўляючы Магілёўскай абласной канторы кінапракату У. Гарбачоў.

У нарадзе прынялі ўдзел намеснік старшын Саўета Міністраў БССР І. Клімаў, загадчык аддзела культуры ЦК КПБ С. Маршалевіч, намеснік начальніка Упраўлення кінафікацыі і кінапракату Камітэта па кінематаграфіі пры Саўеце Міністраў БССР Я. Курдзіл.

У нарадзе прыняты сацыялістычныя абавязацельствы работнікаў кінафікацыі і кінапракату рэспублікі на 1967 год.

ДА 100-ГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ М. ГОРКАГА

28 сакавіка 1968 года наша краіна і ўсё прагрэсіўнае чалавечтва будучы адзначаць слаўную дату — 100-годдзе з дня нараджэння Аляксея Максімавіча Горкага.

Ужо зараз разгарнулася падрыхтоўка да тэатра змяняльнага ўяўлення.

Інстытут сусветнай літаратуры імя Горкага Акадэміі навук СССР сумесна з Саюзам пісьменнікаў СССР рыхтуе ўсеагульную навуковую канферэнцыю на тэму «Горкі і сучаснасць».

У горадзе Горкі, на радзіме вялікага пісьменніка, адбудзецца канферэнцыя па пытаннях навуковай біяграфіі Горкага. У адной са сталіц саюжных рэспублік будзе падрыхтавана канферэнцыя «Горкі і нацыянальная літаратура».

У Музеі А. М. Горкага ў Маскве да 100-годдзя з дня нараджэння пісьменніка адрываецца новая экспазіцыя. Выйдзе ў свет «Апісанне мастацкіх календзяў фільмаў».

Інстытут сусветнай літаратуры рыхтуе новы поўны збор мастацкіх твораў М. Горкага. У юбілейны год выйдзе таксама рад навуковых даследаванняў Інстытута, прысвечаных Горкаму.

САКАВІК

Сакавік прыхлопаў па дарозе,
Пад акном на сонейку паддох.
Заходзіў ва мне, нібы ў бярозе,
Зашумеў у сярэднях сок.

Круціцца планета,
Круціцца планета-галэа,
Дзіўна цётка:
Смешная кабета

Вунь пайшла паводку паляваць.
Баба, увайшы сабе дзюкаю,
На ауглы пакінуўшы азіяць,
Па зямлі раскрывае брыдзю,
Топча рунь даверна-маледзенькую.

Стала,
Нешта ж хутка прытамліся,
Клікнулі да печы камакі.

Рукі раўца да небесаў крыліся,
На нагах — па пуду камакі.

Данута БІЧЭЛЬ-ЗАГНЕТАВА

ШМАТФАРБНАСЦЬ ДАКУМЕНТАЛЬНАГА КІНО

цы адноствараны ў фільме «Стары і зямля». Ён зроблены на Літоўскай кінастудыі.

Рамантычны герой бітвы на Чарнамор'і — мужныя марані, капітан і матросы, якія плаччавы характару, ласку і вобраву адкрывае ў фільме ўкраінскага дакументаліста «Караблі не паіраюць».

Да смелых, самаадданых людзей, якія пакараюць прыроду ў суровых умовах, глядч пранікаеца пануччэм вялікай павагі, калі глядзіць фільм «Вечарні берагі», зроблены далаўхасоднікам.

Таленавіты вучоны, чалавек добры і самаадданы, прадстане перад намі ў фільме «Клятва Плінарата», знятым кіргізіскамі кінадакументалістамі.

Выдатны мастак Эрэз адноствараны дакументалістамі Казенскай студыі ў хвалюючым фільме, глыбока народным, нацыянальным і, апроч таго, чуждым па форме, а ёсць з'яўляе, дасканальны і професійналіны плане. «Дзень добры, Арцём» — стужка, якую зрабілі армянскія дакументалісты пры саўеце нацыянальнага героя. Гэта — твор, які вельмі моцна прывязаны да сваёй роднай зямлі, з глыбока раскрытымі рысамі нацыянальнага характару. Наогул, ва ўсіх апошніх работах армянскіх дакументалістаў іскрыцца любоў да сваёй радзімы — сацыялістычнай Арменіі, да яе людзей.

Лепшыя фільмы ўкраінскіх, латышскіх, літоўскіх, кіргізіскаў, армянскіх і татарскіх кінематаграфістаў адначасна «кінамастаграфія» для ўсіх нацыянальных «кінамастаграфіяў» — побач з адзінымі для ўсіх ідэяна-мастацкімі прынцыпамі і ў іх праўдлівае армянскіх нацыянальнага саўеасабліччэння, рысы нацыянальнага характару саўецкіх людзей.

І гэта зразумела. Кінематаграфісты заўсёды ішлі ў фарватэр адностварання жыцця нашага шматнацыянальнага грамадства. Кіналетач нашай эпохі быў бы, напрыклад, нямыслімы без работ узбекка Маліка Каюмава: ад яго «Магнута пакою» — злічана апаляднення пра то, як тысячы людзей кетмені, да экскватараў будавалі аршыналы канал, да «13 паставак» — кранальнага маленкага фільма, які апалядне пра велізарны шлях, прайздзены ўбекскім народам.

Гэты кіналетач нямыслімы без работ Алесандра Кавальчука, чые рэпартажы, калі іх сабраць у адно, расквічуць пра станаўленне індустрыяльнай Украіны, пра рост яе людзей, пра магнутаць нашага ладу.

І, відаць, не выпадкова, што ў гады знойны ўзбек Малік Каюмаў быў з камерам у Калінскім фронце, азербайджанец Джаваншыр Мамедаў прайшоў на Беларусі ў Украіне, Алесандра Кавальчук ваяваў з першага да апошняга дня вайны.

Радасна бачыць, што на нацыянальных студыях склапілі калектывы вельмі розных па творчым почырку мастакоў, але зязаны адзінымі поглядамі на мастацтва.

Мы цяпер можам сказаць, што існуе почырк рымак, існуе стиль дакументалістаў Кіргізіі, Малдавіі і г.д. Калектывы дакументалістаў Кіргізіі настолькі шукае новых цікавых шляхоў у мастацтва дакументальнага кінаарнарыя. Я маю на ўвазе Шамшыева, Ту-

СЛУЖЭННЕ РАДЗІМЕ — ВЫШЭЙШАЯ МЭТА

СУСТРЭЧА КАНДЫДАТА У ДЭПУТАТЫ ВЯРХОУНАГА САВЕТА БССР П. М. МАШЭРАВА СА СВАІМІ ВЫБАРШЧЫКАМІ

нага Камітэта КПБ і саўбета таварыша П. М. Машэрава аб развіцці прамысловасці рэспублікі.

Пра адзінадушную падтрымку станаўдзюнікамі завода імя Кірава прапаруюць іншыя калектывы аб вылучэнні Пятра Міронавіча Машэрава кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР гаварыў галоўны тэхніколаг завода М. П. Клімаў.

Выступіла Беларускай пісьменніцай Максім Лукашкіна.

Жыццёвы шлях нашага кандыдата ў дэпутаты, — гаворыць ён, — тыповы для саўецкага чалавека. Толькі ў нашай краіне ў мінулыя простыя выскі хлапец змог стаць не толькі настаўнікам, але разгарнуць свой арганізацыйны талент як партызанскі і камсамольскі завадатар, выйсці на шырэйшую партыйную і дзяржаўную дзейнасць.

Ад імя маладых выбаршчыкаў выступіла студэнтка педінстытута імя Горкага В. Паўлюская.

Затым цэпла сустрыты выбаршчыкамі з прамоваю выступіў кандыдат у дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР П. М. Машэраў.

АБ ПРОЗЕ МІНУЛАГА ГОДА

З сакавіка адбылося сучаснае пасяджэнне секцыі прозы і крытыкі і літаратуразнаўства Саюза пісьменнікаў Беларусі. На пасяджэнні ішла гаворка аб прозе мінулага года. Доклады В. Каваленкі (пра аповесці 1966 года) і Дам. Бугаёва (пра аповяданні) былі надрукаваны ў спарочаным выглядзе ў газеце «Літаратура і мастацтва» за 24 лютага г. г. У іх абмеркаванні прынялі ўдзел Н. Перлін, М. Яфімава, Я. Скрыган, А. Яскевіч, А. Мальдзіс, А. Варшнінскі, М. Ярош, П. Дзюбанда, Э. Гурвіч, І. Мележ.

Справаздача з пасяджэння будзе апублікавана ў адным з бліжэйшых нумароў газеты.

АД ЦК КПБ, ПРЭЗІДЫУМА І САВЕТА МІНІСТРАЎ БССР

Цэнтральны Камітэт КП Беларусі, Прэзідыум Вярхоўнага Савета БССР і Савет Міністраў БССР з глыбокім жалем паведамляюць, што 3 сакавіка 1967 года на 68 годзе жыцця пасля цяжкай і працяглай хваробы памёр выдатны майстар саўецкай сцэны, адзін з вялікіх акцёраў Беларускага дзяржаўнага акадэмічнага тэатра імя Я. Купалы, вядомы грамадскі дзеяч Беларусі, двойчы лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР, народны артыст Саўецкага Саюза Глебаў-Сарокін Глеб Паўлявіч.

УСЕСАЮЗНАЯ МАЛАДЗЕЖНЯ

У сталіцы нашай Радзімы Маскве адкрылася усесаюзная выстаўка «Маладыя мастакі». Яна арганізавана Саюзам мастакоў СССР, Міністэрствам культуры СССР і ЦК ВЛКСМ. Экспануюцца жывапісныя, плакатныя, скульптурныя, графічныя і іншыя творы маладых мастакоў саўецкіх рэспублік і краіны.

Творчыю моладзь краіны хвалююць калектывы вельмі розных тэм нашай жаўцы: барацьба за мір, станаўленне Саўецкай дзяржавы, геранічныя рэвалюцыйныя моманты нашай історыі, нашы дзень. Многія мастакі звяртаюцца да вобстаў Ул. І. Леніна, Сяргея Творца, прысвечаных Іллічу, — вялікай карціна архава-зубеўскага жыва-

В. ПОЗНЯКА «НАЦЫОНАЛЬНА»

В. Позняка «Нацыянальна» — Маладая скульптура прадстаўленыя работамі Налі Якавенкі і А. Фартына «Хлоб». З графічных твораў спануюцца ілюстрацыі А. Джаваншыра да рамана В. Шышкова «Угрым-рака», І. Капліна «Варуна» дзюцы ліст з сядзі, Г. Паласкага «Дзікіны», Н. Паллаўскай «Лістапад», Г. Турана «Нацыянальна», Юліяны работы іншых маладых графікаў.

Паназваюць свае творы і маладыя майстры дзяржаўна-прыкладнага мастацтва нашай рэспублікі. На выстаўцы экспануюцца керамічныя пано А. Зіменка, В. Сіманава, В. Угрынчыка і В. Абухава «Пераможцы», дзюратывная пліта Я. Карынава «Ганчары» і іншы.

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ КП БЕЛАРУСІ ПРЭЗІДЫУМ ВЯРХОУНАГА САВЕТА БССР САВЕТ МІНІСТРАЎ БЕЛАРУСКАЙ ССР

ЖЫВЕ ТАКАЯ ДЗЯУЧЫНА

Яшчэ школьніцай Ніна Лобан любіла доўга за-седжацца над кнігамі. Яны раскрывалі перад ёю дзівыя свет, на-вавалі добрыя мары. Таму і вырашыла Ніна: буду бібліятэкарам.

Чатыры гады назад прыехала яна працаваць у вёску Князюкоўцаў, што ў Іўеўскім раёне. Пачала загадваць і сельскім клубам і бібліятэкай. Клуб асабліва папулярнасцю да гэтага не карыстаўся. Нехваотна людзі ішлі ў яго. У кар-тацкі бібліятэкі — лічаныя чытачы, амаль усе школьнікі.

Дзяўчына абшліла фермы, бригады, шчыра пагаварыла з калгаснікамі, звярнулася за дапа-могай да мясцовых камуністаў. Выраслі стварыць савет клуба. Члены савета сталі са-кратар калгаснай партыйнай арганізацыі Л. Каз-лоўскай, дырэктар мясцовай школы К. Пабаль, урач бальніцы С. Федасенка. Разам прадума-лі план работы.

Першыя дыслуты, віктарыны, агледы, канфе-рэцыі. І — новыя аб'ёмныя карткі. Чыта-чы сталі прыходзіць і з аддаленых вёсак. Ні-на прапавала арганізаваць бібліятэчку-пера-соўкі ў Мельні Князюкоўцаў, Жымкі і Андру-шах. У кнізе рэгістрацыі з'явілася лічба «400». Столькі чытачоў раней тут не было — кніга-люб амаль у кожнай хатзе.

Нарадзіўся ў Князюкоўцах і хор. Ён створа-ны пры сельскім клубе. У ім шасцьдзесят спе-вакоў.

Песня, музыка, кніга... З імі добра сфарма-ваўся ў калгасе «Маладая гвардыя». І немала заслуга ў гэтым — яе, Ніны Лобан. Дзяўчына лю-біць і павяжае высокімі. Нездарна ж яна вылучана кандыдатам у дэпутаты раённага Са-вета.

На здымку — Ніна Лобан.
Фота Я. МАКОУСКАГА.

БІБЛІЯТЭКАМ — СПЕЦЫАЛЬНУЮ МЭБЛЮ

Галоўнае ўпраўленне рамонтна-вы-творчых прадпрыемстваў і забяспячэння Міністэрства культуры БССР атрымлівае многа пісем ад работні-каў культуры, школ, навуковых устаноў, музеяў і архіваў з просьбай дапамагчы набыць для іх бібліятэ-к мэблю і абсталяванне. Яны пішуч аб тым, што з-за адсутнасці гэтай мэбл і кніг размяшчаюцца на сама-робных палках, часам неабараненых, назат проста на падлозе. Вядома, пры такіх умовах пельва весці гавор-ку аб добрым выкарыстанні кніжна-га фонду, бо да кніг не дабрацца.

Выканкомы раённых і гарадскіх Саветаў, а таксама розныя вядомыя ўстаноў апускаюць на набыцц мэбл для бібліятэк не маючы права. Але вось блда: не маючы магчымасці прыбыць зручную мэблю сучасных узораў, кіраўнікі бібліятэк купляюць розныя гравяцкія шафы, якія кі-нальскія сталі.

Прадпрыемствы мясцовай прамы-словасці і мэблевая фабрыка рэспуб-лікі спецыяльна вырабляюць для бі-бліятэк не вырабляюць, бо яна не-стандартная (для кожнай бібліятэкі або клуба яе канструкцыя вырашае-ца асобна). Таму трэба мець у рэ-спубліцы невялікія спецыялізаваныя прадпрыемствы.

І такія майстэрні ў нас ёсць. Гэта рамонтна-вытворчыя камбінаты аб-ласных упраўленняў культуры. Вы-творчыя плошчы і тэхнічна аснашч-ены іх даюць магчымасць забяспечыць бібліятэкі мэбляй. У іх ужо ёсць і

Зноўліва

пэўны вопыт. Напрыклад, Віцебскі абласны рамонтна-вытворчы камбінат зрабіў для кнігасховішча аблас-ных бібліятэк у Магілёве, Гомелі і Віцебску металічныя сталжы. Яны зручныя для транспарціроўкі, тры-маюць іх афармленне адпаведна сучас-ным эстэтычным патрабаванням. Ад-нае камбінаты выпускаюць спецыяль-на з'яўляюцца мэбл вельмі мала.

Зноўна з з'яўляюцца абласных упра-ўленняў культуры сёння толькі для бібліятэк сістэмы Міністэрства куль-туры трэба зрабіць розныя сталжы, сталю для чытачоў, каталожных скрын, вітрын і стэндаў на суму больш чым 600 тысяч рублёў. Але можна загадаць сказаць, што задаво-ліць усе заяўкі немагчыма. Не ха-пае матэрыялаў — літ сталічных або драўнінаструктурных, фанеры кле-най, лакаў малярных і інш. Хаце-лас б каб Дзяржаўны БССР дапа-маг забяспечыць абласныя рамонтна-прамысловыя камбінаты матэрыяла-мі.

Хочанна звярнуць увагу і яшч на адно. Дзяржаўная бібліятэка БССР імя Леніна павіна часцей цікавіцца тым, якую мэблю выпускаюць камбін-аты. Каб мэбля была яшч больш зручнай і прыгожай, мэтазгодна, ду-маюцца стварыць пры бібліятэцы на грамадскіх аснавах канструктарскае бюро.

А. КАРДАШ,
галоўны інжынер Галоўнага Упра-ўлення рамонтна-вытворчых прад-прыемстваў і забяспячэння Міні-стэрства культуры БССР.

ПРЫГАЖОСЦЬ ПРΟΣТАГА

Некалькі гадоў назад у Мэ-не славутага шклозавода «Нэ-ман» спрод соцен цікавых рэ-чэй мне кінуўся ў вочы віны прыбор шматлікага шкла. На ім не было брацкіх, з якой можна было б даведацца, хто яго аўтар.

Форма графіна нагадала ўсходнія залатыя званы. Першы слой шкла ў графіне прасве-цаваў густым зялёна-сінім колерам. Паверх яго ляжаў глыбкі калятыны наклад. А паміж першым слоём і накладам, акаймоўваючы конную грань, конны выліб арнаментальнага малюнка белымі крышталевым шклом. Малюнак паўтараўся на чарачках і блюда-падносе. Шчыльная форма, адмысловыя белы контур, падкрэсленыя прыгажосць прыбора, стваралі яшч ўражанне важкасці яго: здавалася, гэты графін і ча-рарчкі з'явіліся ядначай з тых часоў, калі, услужлівы жыц-цё, піў віно і складаў свае ру-бай Амар Хаім...

І як жа здзіўлівае я, калі ўбачыў гэты прыбор у кал-лекцыі мастака Галіны Ана-толеўны Ісавіч. Аказалася, што яна — аўтар. Гэтую рэ-чэй я ўбачыў у яе ў 1907. Зра-дзела кошт яго (у сувязі з цёмнасцю вытворчасці) будзе высокі, але, несумненна, зноў-дасца дастацова мадэлюю-набшч сапраўднай творы ма-стацтва.

Сёння заводы не бярэцца за такое «складае» шкло. І ма-стакі робяць яго толькі для выставак. А для заводаў ствараюць узоры масавай прадук-цы. Натуральна, што мастакі-прыкладнікі старанна і з усёй адказнасцю працуюць над ма-савымі вырабамі, імкнучыся аб'яднаць у іх тры вартасці: прыемны выгляд, прастату та-халогі і невысокі кошт.

Работы Г. Ісавіч для мас-авага выпуску прасія на фарме зручнай рачы. Можна сказаць, яны маюць падкрэ-слена-інтэлектуальны характар: быццам створаны спецыяльна для за-дзешняй сяброўскай гутаркі. Так, напрыклад, у прыборы для каньяку з дымчатага шкла адзіны элемент упрыгожання — жоўты корак. Адмыслова выра-шаны посуд для дэцэй — ма-ленькі шклянчак з каларовымі контурамі цікавых твараў. А вось сподачак з прыгожым роспісам. Ён для сямейнага чаю. Цікавыя бутэлькі і слоікі новай формы распрацавала ма-стацтва для заводаў шкляной тары.

Галіна Анатолеўны мно-га новых задум. — Мне хочанна спрасава-ваць прычымное шкло вы-карыстання ў масавых формах. А яшч — сульфіднае, апаля-е. Зараз, праўда, імкнучыся імянаваць апошняе, сярэст-аючы крыталевы наклад. Але гэта наўрад ці апраўдана. У мя-не захавалася адна такая рэч. — гаворкі мастачка і паказвае дзве шклянкі і графін строгай класічнай формы, якія ў звы-чайным шкле прагучалі б зусім непрыемна. Апалявае ж шкло — гэта вярчэнні туман... — Наоста імятаваць? — па-скажыце мне. — Тага ж выдатна, і дакуры не трэба.

— Вось таму яно і капае са-бе яно, — адказала мастачка. — атрымавацца вельмі танным; заводам нявыгодна яго рабіць. А з другога боку — анал па-травае немалога майстэрства шкловара...

Галіна Анатолеўны паказвае эскізы сучаснай, якія паўта-раюць формы даўнячых цацак: матрошак, ваўчка, пірамідкі. Мне давялося бачыць гэтыя суверены ў час камандзіроўкі на Барысаўскім шклозаводзе, і ця-пер я пераканана, што на ма-лошны яны былі больш пры-вабляючы, чым у матэрыяле. Са-ма я шкловаць. «Матрошка». Як і драўляная, яна расклад-ваецца: унутры — сподачні і чарачкі. Тут добра спадучна шклоўніка і роспіс лустрамі. Ваза «Ваўчок» і графін «Пі-рамідка» таксама арнаменталь-ныя, але прычымно ўражанні як суверены — не падаюцца. Ві-даць, таму, што меркавалася зрабіць іх у шматколернай дэ-калестрацы, якая яснась на-шых лустраў, вядома, даляная ад дасканаласці...

Я параўноўваю зрэзаннія мудрагелістай граніцы першыя работы мастакі «Матрош-ка». Яны такія розныя. Ажно не верыцца, што іх зрабіў адзін чалавек. Напамінаць і праста-тата — між імі дзесяць га-доў пошукаў, эксперыментуў. Вышыня ўмелства ў ма-стацтве выяўляецца, мне здаец-ца, у ланкаме мастацкіх срод-каў. Галіна Анатолеўны Іса-віч авалодвае гэтым майстэр-ствам.

К. ТАРАСЭВІЧ.

ГЕРОЯМ ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ

І. ЯЛАТАМЦАВА

«ЧОРНЫ ГЕНЕРАЛ»

На беларускай зямлі выра-стаюць усё новыя помнікі ге-роям Вялікай Айчыннай — воінам Савецкай Арміі і парты-занам, ахвярам фашысцкіх на-таванню. Народ ушаноўвае мясціны савецкіх людзей з захопніка-мі. І гэта не толькі даніна пава-гі загінулым. Гэта і напамінак пра нашу баюную славу. Добра сказаў паэт Роберт Радзіві-венскі: «Гэта трэба не мёртвым, гэта трэба жывым».

Зроблена ўжо многа цікава-га. Рух па ўвасапненню памі-ці загінуўшых воінаў, партызан і мірных жыхароў з кожным годам разгортаецца ўсё шы-рай. Помнікі ствараюць не толь-кі прафесіянальны скульптары, але і самадзейныя майстры.

Раней мы ставілі ў асноўным абеліскі з ліпнявай альбо про-стыя скульптурныя помнікі, так званыя «масоўкі». Маста-цкія вартасці іх былі невысокія. Адсутнічалі шырока абгуль-няючыя думкі. Выкананне ў ма-тэрыяле было нізкаякасным. Дастаткова ўспомніць скульпту-ры воінаў з аўтаматам, у плашч-палатках, са сцягамі і кветкамі ў руках, што ставілі на многіх брацкіх магілах. Яны настолькі аднастайныя, што іх цяжка запомніць. Нешкальна была і архітэктура збудаван-няў, яна пераімавала класічныя ўзоры, прытым найбольш сум-ныя стандарты.

Сёння адносна да мастацкіх вырашэнняў сталі больш сур'ез-ныя і адказныя. Помнікі амаль не тыражыруюцца, а вы-конваюцца па індыўідуальных праектах. Іх пластычная мова стала больш выразнай.

Да 20-годдзя вызвалення Бе-ларусі ад фашысцкіх захопні-каў было выканана больш дзе-сяці буйных і не надта дарэгіх помнікаў па індыўідуальных праектах. Скульптары знайшлі агульную мову з архітэктарамі і інжынерамі. Ансамблевы па-дыдок асабліва ільна ўспывае на работу, дае магчымасць пе-раранача выказаць вялікія ідэі.

Прыкладам прадуманага вы-рашэння, дзе ўдала спалучаю-цца розныя элементы манумэн-тальнай кампазіцыі, з'яўляецца мемарыяльны комплекс у Жо-дана, прысвечаны Герою Са-вецкага Саюза камасольшчыку П. Курцыяну (скульптар В. Іванюць, архітэктары В. Санковіч, Л. Левін, інжынер В. Левін). Простыя геаметрыч-ныя формы гэтага комплексу добра ўважаны з сучаснай архі-тэктурай горада.

Своеасаблівае кампазіцыйнае вырашэнне мае помнік парты-занскай групе «Юныя мсціўцы» ў Обалі, які выканаў скульптар Я. Печнін. На вертыкальным пі-лоне зроблены рэльефныя ад-люстраванні твараў маладых герояў-падпольшчыкаў.

Трагічны па гуманно мемары-яльны комплекс у вёсцы Кол-дывава Брэсцкай вобласці, зроблены на месцы былога фа-шысцкага лагера смерці (скульптар А. Курачкін). Ціка-выя манументы ў памяці атра-даў супраціўлення і асобных ге-роў выканалі скульптары А. Анікевіч, П. Белавусав, В. Апанька, Г. Мурашчан, С. Вакар і іншыя.

У час святкавання 20-годдзя перамогі над фашысцкай Гер-маніяй у памятных месцінах прайшлі незвычайныя сустрачкі аднапалчак, былых вязыў канцлагераў, мірных жыхароў і воінаў Савецкай Арміі. Людзі неслі ў руках вяно, каб на-сыпаць Курган славы, ушано-ваць герояў, што загінулі ў свяшчэнным змаганні. Сёння

скульптары працягваюць пра-цаваць над мемарыяльнымі збу-раваннямі, якія павінны адна-чыць гэтыя памятныя мясціны. Многія з задуманых кампазіцый радуюць смеласцю і шырынёй выканання. Калі раней мы за-хадзіліся натуралістычнай дэ-талізацыяй, то цяпер вырашэн-ні сталі больш абгульняючыя, сім-валічныя. Помнікі не столькі ілюструюць факты, колькі пе-радаюць дух барацьбы.

Урававае сімвалічна муж-чынская фігура са сцягам на ўскінутых руках. Так скульптар Г. Мурашчан прапанаваў выра-шыць скульптурную частку помніка надпольшчыкам Асі-торфа.

Гнеўны вобраз байца са звя-занымі рукамі стварыў скульп-тар П. Компель. Помнік уста-новлены ўжо на тэрыторыі калгаса «Дружба» Гомельскай вобласці.

Своеасабліва вырашаны пом-нік, што знаходзіцца на тэрыто-рыі калгаса «Чырвоная змена» Любанскага раёна (скульптары Г. Мурашчан і Б. Маркавіч). Аў-тары скалчылі тут дзве раз-напланаваныя фігуры. Калі воб-раз байца канкрэтны, паказвае саўдаты менавіта Вялікай Ай-чыннай вайны, дык вобраз жан-чыны ўмоўны і асацыяруецца з вобразам маці-Радзімы, якая заклікае сваіх сыноў абараніць Айчыну.

Можна назваць і работу, якую надзяўна закончылі скульптары Л. Гумілёўскі і А. Анікевіч для калгаса Імя Пуншкіна Капыльскага раёна. Яны ўдала выкарысталі ідэю, падказаную жыхарамі вёскі. Калгаснікі пасадзілі 140 дрэў у памяць 140 загінуўшых. Скульптары своеасабліва пе-рааснавалі гэта. Каля ног жан-чынай фігуры, якая ўвасабляе сабой маці-Радзіму — маленькае дзіця, якое жанчына клапа-тліва ахоўвае.

Скульптары распрацоўваюць часам кампазіцыі з канкрэтным сюжэтам. Часцей за ўсё гэта тэматычныя рэльефы, зробле-ныя на пэўных архітэктурных аб'ёмах. Прыкладам могуць служыць рэльефы, выкананыя Н. Рыжанковым і С. Ізюновым. Канкрэтны эпизод адлюстраваны на помніку ахвярам фашыз-му ў Докшыцах (скульптар У. Папсуеў).

У сувязі з тым, што будаў-ніцтва помнікаў фінансуюць у асноўным калгасы і прадпрыем-ствы, якія не могуць выдаткоў-ваць значныя грашовыя сродкі, работы выконваюцца з неадра-гіх матэрыялаў — цэменту з мармуровай крошкай і г. д. Але гэта не збядняе пластычнай і эмацыянальнай выразнасці ма-нументаў. Скульптары непа-срэдня ўдзельнічаюць у работах і прадумана вынарыстоўваюць асаблівасці і фактуру матэры-ялаў, дабываюцца добрыя знеш-ні эфекты.

Зразумела, усё тое, што мы рабілі і робім сёння, — толькі пачатак важнай работы па ўва-наважэнню памяці загінуўшых воінаў, партызан і мірных жыхароў. Зроблена нямаля. Але трэба прызнаць, што і спрод новых помнікаў малавата яркіх, самабытных. Адмовіўшыся ад залішніх падрабязнасцей, скульп-тары часам паўнаюць упа-даць у другую крайнасць. Іншы раз яны вельмі ўмоўна і ад-цягнена выяўляюць думку.

І яшч пра адну акалічнасць. Новыя помнікі з'яўляюцца пе-раважна ў сельскай мясцовасці. А ў гарадах чамусці стаяць састарэлыя, слабыя ў мастацкіх адносінах работы. Таму, мне здаецца, трэба неяк прадумаць гэтую справу, заклікаць насель-ніцтва зборць сродкі, ставіць новыя помнікі. Гэтай работай павінны зацікавіцца выканаў-чыя камітэты гарадскіх Савет-аў.

Больш за тры-ццаць год стаіць на былой Шшоўскай вуліцы Магілёўскі завод штурчанага валакна — адзін з першых прамыс-ловых гмахоў, што выраслі ў Беларусі пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі. Да пачатку 1930-х гадоў Савецкай улады рабочыя завода рашылі вы-пусціць кнігу, прысвечаную гісторыі прадпрыемства. Гэта будзе кніга пра тое, як завод арганізаваўся, рос, ператварыўся ў горадскі беларускі індустрыі Тут будзе расказана і пра выдатных людзей прадпрыемства.

Нарыс пра аднаго з іх, дасягнуў у «Літаратуру і мастацтва» скла-дальнае кнігу — інжынерам завода П. Мурашкіным, мы прапануем увазе чытача.

Атрад гестапаўцаў уехаў у невялікі славянскі горад. Раскі-нуўшыся на мяккім сядзенні, палкоўнік гестапа пагардліва слягоў стамленым позіркам па шыльдах магазінаў, аталаў, рэ-старанаў.

Здаў легкавой машыны ў пя-ці грузавікаў сядзелі саўдаты. Калямы зашчылі да броня-транспарціроў і расчалі вярта-цца да плошчы.

Сустрачыня насмела прыска-калася да фасадна дамоў, хава-лі ў пад'ездах.

Гестапаўцы дасягнулі цен-тральнай плошчы. Грузавікі і бронятранспарціроў спыніліся. Саўдаты хутка пачалі ачапляць вуліцы і завулкі, што прымы-калі да плошчы.

Шнэлер! Шнэлер! — чула-ся адрыўная намада.

Легкавая машына, праехаўшы некалькі дзесяткі метраў на-перад, спынілася ля банка. Ад'ютант памог палкоўніку вы-бараць з машыны.

Дырэктар з лісвай усмеш-кай раскланяўся перад геста-паўцамі, прапускаячы яго ў свой кабінет.

Палкоўнік зручна сеў у крас-ла, не спынаючыся адкрыць парт-фель, выніў з яго тоўсты пакет і працягнуў кіраўніку.

Той дрыготкімі рукамі садраў пячаткі, разгарнуў гербовую па-перу. У правісінны гаварылася, што ў сувязі з набліжэннем лі-ніі фронту ўсе навучныя каштоў-насці, што належыць раіху, не-абходна зараз жа пераправіць у Імперскі банк. Гэтая ісця ўскладанна на палкоўніка геста-паў. Прадзіваўся ўсё зрабіць ніх і спакойна, каб не прыч-нуць старонняй увагі.

Папрасішы прабачэння, ды-рэктар выйшаў, каб аддаць ад-паведнае распараджэнні. І па-куля ішла паўзкіма ачпалчатым мяшкоў з грашмы, ён чыставаў палкоўніка адзенным каньяком.

Хутка ад'ютант далажыў, што ўсё гатова. Палкоўнік раз-машыста распусціў у вядомас-ці, паіснуў на развітанне ру-

Зразумела, што пасля гэтага ад «Чорнага генерала» можна будзе знаць усё. І калі з бан-ка ў горы перавыдзвала тры мільёны крон, немцы не паску-піліся. Яны аб'явілі, што выпла-ціць мільён крон таму, хто жы-вым ці мёртвым даставіць ім «Чорнага генерала».

Вось невялікая група лю-дзей ідзе па вуліцах горада Цісавец. Яны спыняюцца ля тумбы, залепленай усялякімі ня-мецкімі загадамі і распараджэ-ннямі. А вось і аба яна. Яна адра-зю кідаецца ў вочы. У ёй ідзе гаворка пра вялікую ўзнагароду за дастаўку «Чорнага генерала».

А ён, генерал, стаіць спакой-на ў аржунінай славаці і ўваж-ліва чытае. Усмешкаецца. Потым нетаропна вымае з кішкі ало-вак і старанна малюе вялікі ку-шак. А потым наўскаса разме-шыста па-руску піша: «З цяноў не згодзен. Танна цэніце! Мах-ну свой кацялок на кацялок Гітлера», і подпіс: «Чорны ге-нерал».

Пазней ён жартаваў: — Гэта, бадай, адзіны выпа-дак, калі ў дні вайны мне да-вадзі ўспомніць сваю мірную прафесію мастака.

Так, «Чорны генерал» быў мастаком. І да вайны ён праца-ваў на Магілёўскай шоўкавай фабрыцы, кіраваў выліўленай студыяй. А завуць яго Аляксей Міхайлавіч Садзельна.

Да ўсяго расказанага заста-ецца дадаць, што пасля вайны Аляксей Міхайлавіч служыў на Курьльскіх астравах. Зараз ён пенсіонер, член Саюза журналі-стаў, аўтар кнігі пра партызан «За фронтам — фронт».

І яшч Аляксей Міхайлавіч падтрымлівае цесную сувязь з былым палпцінкім на парты-занскай барацьбе ў Славянці. Там добра памятаюць «Чорнага генерала», яго мужнасць у час вайны з фашыстамі. Нездар-на ж на яго гурдаць побач з са-вечкімі ордэнамі і медалямі — «Чэхаславацкай бавы крыж», залаты ордэн Славацкага наро-дана паўстання першай ступені, медалі «За храбрасць» і «Пар-тызанскай зорка». Чатыры га-рады назваў Аляксей Міхайла-віч сваім ганаровым грамадзя-нінам...

П. МУРАШКІН,
г. Магілёў.

Аўторак, 7 сакавіна 1967 года.

Эдзі Тірманд было 22 гады, калі пачалася вайна. Як і мно-гія іншыя, яно шуквае выратавання ад фашысцкай навалы ў Савецкім Саюзе і тут знаходзіць другую сваю радзіму. Амаль трыццаць год жыў Эдзі Тірманд у нашай краіне, і большую частку з іх — у Беларусі, у Мінску.

У гэты Вялікай Айчыннай вайны ў дэлекім Фрунзе яна пра-цавала канцэртмайстрам у оперным тэатры, кірвала сама-дзейным дыжа-аркестрам, у дзіцым доме вяла заняткі з маленькімі лейтэнтамі. А потым вярнулася ў Мінск. Зноў пачынаецца вучоба ў кансерваторыі, не гэты раз не фэр-тыпніям і кампозітарскім факультэтам.

Эдзі Тірманд — мая першая выпускніца ў Беларускай кан-серваторыі. Я заўважыла з задавальненнем успамінаю нашы за-няткі ў класе кампозіцыі. Працываць з Тірманд было цікава, бо яна вельмі жыва чалавек, які самастойна мысліць, палы-мяна адстойвае сваю думку. Выдатны пэністыя, Эдзі Маісе-ўна свабодна арыентавалася ў музыцы розных нацыяналь-нага і стыляў.

Першыя ж рэчы Тірманд вызначаліся багатай вобраза-сцю. Яе вабўў свет унутраны перажыванні чалавека, дзе лі-рыка часта кантрастуе з вострымі драматызмам. Блізкі кам-позітору матывы патрыятычнай лірыкі, нацыянальнага эпасу.

вее, самае істотнае, што закладзена ў лэтычным тэкście. Кам-позітар выкарыстоўваў у музыцы фальклорныя рысы, пера-асноўваў іх, але пры гэтым цалкам захоўвае нацыянальны характар.

Прычымнулі да сабе увагу аматараў музыкі балоды Э. Тір-манд не словы афрыканскага паэты Бернара Дельвэ. Берэць-ба народы «чорнага контынтэнту» за сваё выдзеленне зней-шла жывы водук у творчасці кампозітара, абудзіла ціка-васць да культуры і гісторыі Афрыкі, да своеасаблівай афры-канскай музыкі, яшч мала даследаванай і мала выкары-станай.

Э. Тірманд напісала вакальныя і харавыя творы на сло-вы Якуба Коласа, Паўлюка Труса, Еудэкі Лось, Эдзі Агня-цвет, Аляксея Дзержынскага і іншых. Аднак у беларускай пазіі найбольш блізка кампозітору Максім Багдановіч і Мак-сім Танк. Адзін з апошніх твораў Э. Тірманд — два вакаль-ныя дзіптыкі на словы Максіма Танка — вялікая ўдача. У гэ-тых рымках у яркай і выразнай народна-беларускай мане-ры ўвасаблены глыбока нацыянальныя вобразы паэты. Ра-манс «Хлеб мой надзівае» — гэта лірыка-драматычны ма-налог, у якім шырока выкарыстоўваюцца дзімацыяныя сродкі. Азіяцкая лінія разгортвання музычнай думкі, свабод-ная будова мелодыі добра пе-радаюць напружаны ўнутраны то-нус пазіі М. Танка.

Якія агульныя прынцыпы ха-рактыры для творчасці Э. Тір-манд? Перш за ўсё — эмацы-янальнасць, эмпіраментнасць, шырыня. Але ўсёды прысутнічае і жалезная логіка рэац-цыі тэматэчнага матэрыялу. Грунтоўнае прадумвае Э. Тірманд архітэктоніку сваіх твораў. Кампозітар свабодна відзямляе традыцыйныя формы. Некаторыя спецыфічныя для Э. Тір-манд заканамернасці фармулёўваюцца асабліва прыкметна ў характэрным размяшчэнні кульмінацыі ў і трыактыў рэ-пры. У творах апошніх гадоў побач з лірыка-сузіральнымі вобразамі на першы план вылучаюцца вобразы актывныя, энергічныя, мужныя. Мняюцца і характар савога лірызму. Эпічны спакой саступлае месцае вытанчанае, амаль імпрэсія-нісцкай прэзрыстасці гуняння...

Нягата ў кароткім артыкуле вынарпальна намаляваць твор-чыя асаблівасці кампозітара. Тым больш, што кожны дзень пра-цыюць новыя задумкі, новыя ідэі. І я веру, заклочанае паста-іным інжынерам наперад, таленавіты беларускі кампозітар Эдзі Тірманд яшч шмат чым узбагачыць нашу музыку.

Анатоль БАГАТЫРОЎ.

ГЛЕБ ПАУЛАВИЧ ГЛЕБА

Свецкае тэатральнае мастацтва панесла вялікую страту. Пасля цяжкай і працяглай хваробы памёр выдатны майстар свецкай сцэны, народны артыст Саюза ССР Глеба-Сарокін Глеб Паўлавіч.

Г. П. Глебаў-Сарокін нарадзіўся 11 мая 1899 года ў г. Вазнясенску Украінскай ССР. Сваю сцэнічную дзейнасць ён пачаў у 1921 годзе, а з 1926 года пачаў працаваць у Беларускай дзяржаўнай арганізацыі Чырвонага Сцяга акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы. У гэтым тэатры праходзіў усё яго творчае жыццё, поўнае пошукаў і вялікіх ацэнкі дасягненняў. Псіхалагічная глыбіня і спалучэнні з яркай выразнасцю, гранічная праўдзівасць, прастата і тонкі гумар вылучылі яго ў рады самых любімых актёраў. За сваё багатае творчае жыццё Глеб Паўлавіч сыграў больш як 150 роляў. Ён стварыў уражальныя, востра-сымвалічныя характары і пранікнёныя вобразы людзей з народа — Павел Няміра («Бяцкаўшчына» К. Чорнага), Гарпагон («Скупы» Мальера), Туляга («Хто смеяцца апошнім» К. Крапіва), Пустарэвіч («Паўлінка» Я. Купалы), Кропля («Канстанцін Заслонаў» А. Маўзона), Глушак («Людзі на балоце» І. Мележа) і шмат іншых.

Свецкі глядач добра ведае майстэрства Г. П. Глебава-Сарокіна і не кінэфіл, асабліва такіх, як «Канстанцін Заслонаў», «Нашы суседзі», «Першыя выпрабаванні».

За выдатны дасягненні ў развіцці свецкага тэатральнага мастацтва Г. П. Глебаў-Сарокін угодзе звання народнага артыста Савецкага Саюза, яму двойчы прысуджвалася Дзяржаўны прэмія СССР. Ён быў узнагароджаны двума ордэнамі Леніна, двума ордэнамі Працоўнага Чырвонага Сцяга і медалямі. Г. П. Глебаў-Сарокін з'яўляўся дэпутатам Вярхоўнага Савета ССР шостага склікання, не раз выбіраўся ў Акцыюны Саветы дэпутатаў працоўных. Усе тыя, хто меў шчасце разам працаваць з Г. П. Глебавым-Сарокіным, не забудуць гэтага выдатнага мастака і чалавека, сціплага працаўніка, які ўсё сваё жыццё аддаў служэнню народу, карыстаўся яго велізарнай павагай і любоўю.

Светлая памяць пра Г. П. Глебава-Сарокіна будзе вечна жыць у нашых сэрцах.

КАЗЛОУ В. І., КІСЯЛЕУ Ц. Я., ЛАБАНЮК У. Е., МАШЭРАУ П. М., МАКАРАУ І. М., ПАЛЯКОУ І. Я., ПІЛАТОВІЧ С. А., ПРЫТЫЦКІ С. О., СМІРНОУ А. А., СУРГАНОВ Ф. А., ФІЛІМОНАУ Д. Ф., ЖАБІЦКІ Г. М., МАРАХІН С. С., ШАУРА В. Ф., КІМАУ І. Ф., МАРЦАЛЕУ С. В., КУЗЬМІН А. Т., МЯЦКІ Л. П., ШАРАПАУ В. І., АЛЕКСАНДРОўСКАЯ Л. П., БРОўКА П. У., УЛАДАМІРСКІ У. І., ГЛЕБА П. Ф., ДУБАВЕЦ Н. А., ЗАХАРАУ В. А., ІЛЬІНСКІ А. К., КОРШ-САБЛІН У. У., КРАПІВА К. К., ЛЮТАРОВІЧ П. В., МАКАЕНАК А. Я., МІНКОВІЧ М. А., МАУЗОН А. І., МАЛЧАНАУ П. С., НІЖНІКАВА Т. М., АБУХОВІЧ Г. Б., ПАУЛЕНАК Б. У., ПАШКЕВІЧ Н. Е., ПАЛЕСКІ В. П., РАХЛЕНКА Л. Г., РЖОЦКАЯ Л. І., СТОМА З. Ф., СТАЛЬМАШОНАК У. І., МАКСІМ ТАЊК, ЦІКОЦКІ Я. К., ТКАЧЭНКА Н. А., ШЫРМА Р. Р., ЭРЫН Б. У.

НАЗАЎСЭДЫ З НАМІ

Нядаўна мы праводзілі ў апошні шлях нашага дарагога друга і таварыша, выдатнага артыста Барыса Віктаравіча Платонава. І вось зноў здарылася непараўнае — назаўсэды пайшоў ад нас другі чудаўны майстар беларускага мастацтва, чалавек вялікага душэўнага багацця, актёр непаўторнай індывідуальнасці і гранічнай жыццёвай праўды Глеб Паўлавіч Глебаў.

Болей сціскаецца сэрца. Няма слоў, каб выказаць той смутак, той гора, што адчуваем мы, куналаўцы, развітваючыся з дарагім кожнаму з нас чалавечкам. Амаль усё гісторыя нашага тэатра, усё нашы выдатныя здабыткі звязаны з імем Глебава. З першых жа яго крокаў на куналаўскіх сценах (а гэта былі апазіцыйныя ролі) усё стала ясна, што ў тэатр прыйшоў актёр выразнай індывідуальнасці, актёр, які здольны сказаць сваё яркае слова ў беларускім мастацтве.

Гледачы старога пакалення і мы, яго падлічкі, добра памятаем адну з першых буйных работ маладога тады актёра — ролю Паўла Няміра ў «Бяцкаўшчыне» Кузьмы Чорнага. Гэта быў не проста поспех. Гэта было адкрыццё! А потым у «Парэзыхах» К. Крапіва і Харкевіч у «Парэзіі поўна» Э. Самуіленкі, Маргарытаў і Чыгуноў у п'есе Астроўскага. І

вышэйшыя дасягненні актёра — Пустарэвіч, Кропля, Гарпагон, А. Мендоса, а Гарошня! Ці апошняя ролі, адзначаныя глыбінёй пранікнення ў сутнасць характараў, — роля Глушак у «Людзях на балоце» Івана Мележа? Зусім нядаўна, некалькі месяцаў таму, ён яшчэ іграў яе.

Ян іграў, ён быў... Які гэта страшныя словы. Не, ён не быў, ён ёсць! Ролю, сыграную Глебам Паўлавічам Глебавым, заўсёды застаюцца ў памяці тых, хто іх бачыў, а кінэадакменталісты стварылі аб ім (фільм) дагэня да нашых нашчадкаў вобраз гэтага непаўторнага актёра. Ну, а мы... А мы, яго таварышы, яго падлічкі, ніколі не забудзем нашага «Глебушкіна», дарагога ўсім нам таварыша, добра выразнага дарэчыце. Памятаецца, як гавораць пра Кроплю, вобраз якога непаўторна звязаны з Глебам Паўлавічам у п'есе «Канстанцін Заслонаў»? «Кропля! Не, ты не Кропля, ты — акія!» Так, Глеб Паўлавіч быў і застаецца для нас тым акіянам, з якога мы заўсёды будзем чэрпаць натхненне, а наша моладзь будзе вучыцца быць такой жа бязмежна шчырай і праўдзівай у мастацтве.

Бывай жа, наш дарагі Глеб Паўлавіч, Ты назаўсэды застанешся ў нашай памяці, як прыклад самаадданнага служэння тэатру, свайму народу і Радзіме.

С. БІРЛА, М. БЯЛІНСКАЯ, У. ДЗЯДЗЮШКА, Р. КАШЭЛІНКАВА, В. ПОЛА, С. СТАНОТА, А. ГРЫГАР'ЯНЦ, Т. АЛЯКСЕЕВА, С. БРАЎСІСКАЯ, Г. МАКАРАВА, П. ПЕКУР, В. ТАРАСАУ, М. ФЕДОРОВІЧ, С. ХАЦКЕВІЧ, П. ШЫНО, М. ЯРОМЕНКА, Б. ЯН-Польскі, Н. ГЕЙЦ, Л. ДАВІДОВІЧ, Б. ДАКАЛЬСКАЯ, М. ЗАХАРЭВІЧ, Е. УЛАДАМІРСКІ, М. СТРУСЕВІЧ, Р. ФІЛІПАУ, З. СКАЧКОўСКАЯ, Я. ЗАЛЕСКІ, А. РАДЗІЭНАУ, П. КАРМУНІН, І. ГУРЭЦКІ, М. ПРЖЫБЫТКА, Е. КАБАРДА, В. КУБЕЛЬСКАЯ, А. ПЛОСТАК, С. БАЗАРЭўСКІ, Г. РОМАН, М. КОТАУ, А. ХАШКОўСКІ.

ШЧОДРАСЦЬ ВЯЛІКАГА ТАЛЕНТУ

Не стала Глеба Паўлавіча Глебава. Вязітаная смерць вырвала з нашых рэдкіх чудаўнага, абаяльнага чалавека, слаўнага мастака-куналаўца, нашага дарагога сябра. Ні сэрца, ні розум не хочуць змяршыцца з гэтай цяжкай страчай... Зусім нядаўна мы бачылі Глебава ў любімым спектаклі «Хто смеяцца апошнім». А хто не памятае вобразы Пустарэвіча, Паў-

ла Няміра, Харкевіча, Кроплі, Гарошы, створаныя ім у спектаклях на п'есах Я. Купалы, К. Чорнага, Э. Самуіленкі, А. Маўзона, А. Макаенкі.

І вось яго няма сярод нас... Але светлая памяць аб ім назаўсэды застаецца ў нашых сэрцах, і мы вечна будзем удзячны яму за усё тое добрае, светлае, чалавечнае, чым ён так шчодро адарваў нас на працягу ўсёго свайго жыцця ў мастацтве...

НІЗКА СХІЛЯЮ ГАЛАВУ

Зусім нядаўна ў пераконны, вялікае гора — адшоў з жыцця чудаўны артыст, мой сябра Барыс Віктаравіч Платонаў. Сёння зноў журботная вестка з Мінска, якая прымушае сціснуць сэрца ад болю. Памёр Глеб Паўлавіч Глебаў, непаўторны па яркасці таленту актёр, дзіўны мастак, вялікі майстар сцэны.

Для мяне смерць Глебава — вялікае асабістае гора. Роўна трыццаць год назад у нас была першая сустрэча з тэатрам імя Янкі Купалы, дзе сярод актёраў вылучыўся, як зорка першай велічыні, ярка-сваё таленту Глебаў.

Мінула шмат год пасля работы з ім над вобразам Тулягі ў спектаклі «Хто смеяцца апошнім», але не выпала з памяці ніводная развітальная, ніводная сцэна. Ён з'яўляўся прыкладам самаадданнага творчых адносін да тэатра. Таму яго любілі таварышы па тэатры і глядачы, якому ён прыносіў непаўторныя хвіліны шчасця.

Памяць аб ім не памрэ, бо ён сапраўды народны артыст. Яго ведаў народ, любіў народ і ніколі яго не забудзе. У нашай жа памяці, у памяці яго сяброў ён будзе заўсёды прыкладам высокага ўсведамлення абавязку, самаадданнага служэння свецкаму мастацтву.

Я нізка-нізка схіляю галаву і смуткую на ім.

АПОШНЯЕ БЫВАЙ

У няздзелью працоўныя сталцы, работнікі мастацтва і культуры рэспублікі развіталіся з выдатным беларускім актёрам, двойчы лаўрэатам Дзяржаўнай прэміі, народным артыстам ССР Глебам Паўлавічам Глебавым.

З самай раніцы да тэатра імя Янкі Купалы, дзе была ўстаноўлена трынаццацігадовае жыллё, пацягнуліся людскія нагопы. Сказаць апошняе «бывай» карыфею беларускай сцэны ішла таварышы і сябры, падлічкі па мастацтву, людзі, якіх Глеб Паўлавіч, можа, ніколі і не ведаў, але якія добра ведалі, любілі і шанавалі яго.

Людскі паток няспынна цягэ міма пастамента на сцэне. А чарга тых, хто прыйшоў праводзіць артыста ў апошні шлях, усё расце і расце.

Ля пастамента — яны: ад Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Беларусі, Савета Міністраў БССР, Праэдыума Вярхоўнага Савета рэспублікі, ад саюзаў творчых інтэлігенцыі, ад тэатраў, навучальных устаноў, ад сяброў і блізкіх нябожчыкаў... Гуляць жалобныя мелодыі. У ганаровай вахце змяняюць адзін аднаго прадстаўнікі заводаў і фабрык, артысты, пісьменнікі, мастакі... Стралкі гадзінічкі — набліжаюцца да

СМУТКУЮЦЬ СЯБРЫ

ТЭЛЕГРАМЫ З УКРАЇНЫ І ЛАТВІЇ

АД ІМЯ ТЭАТРАЛЬНАГА ГРАМАДЗКАСЦІ УКРАЇНЫ ВЫКАЗВАЕМ САМАЕ ГЛЫБОКАЕ СПАЧУВАННЕ З ПРЫЧЫНЫ ЦЯЖКАЙ СТРАТЫ — ЗАУЧАСНАЙ СМЕРЦІ ВЫДАТНАГА МАЙСТРА БЕЛАРУСКАЙ СЦЭНЫ НАРОДНАГА АРТЫСТА ССР ГЛЕБАВА ГЛЕБА ПАЎЛАВІЧА, СВЕТАЛА ПАМ'ЯЦЬ АБ ВЫСОКАТАЛЕНАВІТЫМ АКЦЁРАМ, ЧУДОўНЫМ ТАВАРЫШУ ЗАХАВАЕЦЦА У СЭРЦАХ УКРАЇНСКІХ БРАТРОў ПА МАСТАЦТВУ.

ПРЭЗІДЫУМ УКРАЇНСКАГА ТЭАТРАЛЬНАГА ТАВАРЫСТВА.

ГЛЫБОКА СМУТКУЕМ З ПРЫЧЫНЫ ВЯЛІКАЙ СТРАТЫ БЕЛАРУСКАГА ТЭАТРА — СМЕРЦІ ГЛЕБА ПАЎЛАВІЧА ГЛЕБАВА. ПРЫМІЦЕ НАШЫ СЯБРОўСКІ СПАЧУВАННІ КАЛЕКТЫВУ ТЭАТРА І СВАЖАМ ПАМЕРШАГА.

ПРЭЗІДЫУМ ТЭАТРАЛЬНАГА ТАВАРЫСТВА ЛАТВІЙСКАЙ ССР.

ПАКІНУЎ НАС ЦУДАТВОРЦА...

Памёр вялікі, сапраўдны мастак, у сямім глыбкім сэнсе слова — народны артыст. Пайшоў ад нас цудатворца, які меў надзвычай яркі, сонечны талент, майстар псіхалогіі, які дзіўна ўмеў пранікнуць у глыбіні глыбінь характараў.

Мне пашчасціла — я бачыў Глеба Паўлавіча Глебава ў яго самых лепшых ролях. Мне пашчасціла — я трычы сустракаўся з Глебам Паўлавічам Глебавым у рабоце. Ён упрыгожыў «Канстанціна Заслонава», стварыўшы чудаўнага Кроплю, і ўжо

за гэта я буду яму удзячны ўсё жыццё. Перакананы — уся наша беларуская драматургія расла і вырасла і таму таксама, што мела для дасягнення ўсяго, што стваралася, такога саўдзельніка, такога выканаўца задуманага, як Глеб Паўлавіч Глебаў.

Смерць — непазбежнасць, але болей ад усведамлення гэтага не робіцца меншым. І сёння, смуткуючы з поваду цяжкай страты, хочацца сказаць адно: мы ніколі нас не забудзем, наш слаўны і слаўны Глеб Паўлавіч. Вы з намі.

Аркэдзь МАУЗОН.

РАЗВІТАЛЬНАЕ СЛОВА

За страчай страта. Зноў трына. І марш, што сэрца паліць скруху. Чэму не збегла, вясна, Ад смерці нашага ты друга?

ПРЫНОСІЎ ДЯН НАС КРАСУ І ЕСЛОДУ НАШМ ДУШАМ...

А сёння я трыну нясу, Спаляю развітацця змушан...

ТЫ БЫЎ САПРАЎДНЫМ МАСТАКОМ.

Калі выходзіў ты на сцэну Туляга, Кропля, Глушак, Ад воплескаў држылі сцэны.

ТАБЕ ГАВОРАЦЬ СЕЊІА ЛЮДЗІ

Сваё апошняе — «Бывай» Цябе ніколі не забудзе Наш родны беларускі край.

Антоль АСТРЭЙКА.

НЯМА СМЕРЦІ ДЛЯ МАСТАКА

У мяне было шмат сустрэч з Глебам Паўлавічам, і заўсёды мяне ўражала цікаўнасць, якую ён прапунуе да ўсяго наваколня. І дзіўна, што неспадзявана, Мінэ здэцка былі не толькі рысы характараў, але і граніцы таленту Глеба Паўлавіча. Ён добра ведаў пра творчае жыццё нашага Рунскага тэатра імя М. Горькага — і гэты таксама было праўдзівым яго жыццёвым тэмпераментам. Глеб Паўлавіч заўсёды зацікаўлены, з любоўю гаварыў пра свой тэатр, але для яго не было падзелу на «свой» і «чужыі», ён любіў паўтараць, што ўсе мы робім адну справу.

Ці трэба гаварыць, што для ўсіх нас Глебаў быў узорам?

НІКОЛІ НЕ ЗАБУДЗЕМ

Кажуць, што разам з актёрам адыходзіць у нібыт цэлы свет, адзін чарада вобразы, створаныя яго талентам і ўдзяленнем. Ці значае гэта, што чым больш буні, таленавіты і чалавечны актёр, тым больш страчвае мы родных, любімых сяброў, страчваем безваротна?

Спамятай масквіноў, ленінградцаў, усіх, хто бачыў Хмялёва,

ЧАРКАСАВА, ЦІ ЗАБЫЎ ЯНЫ ТУРБІНА, КАРЗІНА, ДРОНАВА?

Дык ці зножым мы забывць нашага Глебава!

Ніколі не забудзем! Не забудзем вялікага мастака, чудаўнага чалавека, грамадзяніна. Таму што сапраўднаму мастацтву суужана блісмерце.

Л. МАШКІНА, іжнікяр.

Верш памяці вялікага актёра прачытаў паэт Анатоль Астрэйка.

Грамадзянская пахіда скончана. Пахавальнае шэсце напроўваецца ад тэатра на Маскоўскія могілкі. Тут адбыўся кароткі мітынг, на якім выступілі галоўны рэжысёр тэатра імя Янкі Купалы В. Эрын, народны артыст БССР У. Дзядзюшка, студэнт тэатральна-мастацкага інстытута В. Турновіч.

Пад жалобныя гукі маршу трына з цэлым Глеба Паўлавіча Глебава апускаецца ў зямлю. Магільны ўзорак патане ў вянках і кветках.

ЁН ДАРЫЎ ЛЮДЗЯМ РАДАСЦЬ

Яшчэ не аяматаліся мы ад нядаўняй цяжкай страты, як спасыціла нас новае бязмернае гора. Перастала біцца гарача сэрца вялікага мастака сцэны Глеба Паўлавіча Глебава, аднаго з слаўных актёраў куналаўцаў, з імем якога звязан не адзін яркі спектакль, не адно дасягненне беларускага тэатральнага мастацтва.

Яркім талентам надарыла прырода Глеба Паўлавіча Глебава, але толькі дзякуючы штодзённай нестаймай і упартай працы талент гэты закрываўся ўсімі сваімі граніцамі, расквіў усе сваё багацце і глыбіню. Усё сваё жыццё аддаў Глеб Паўлавіч народу, свецкаму мастацтву, дорачы людзям радасці і эстэтычную асаду.

Вялікі чараўнік сцэны, вялікі знаўца чалавечай душы — ён умеў глыбока і праўдзіва раскрывць сутнасць чалавечата характараў, паказаць глядачу самыя яркія і істотныя яго рысы.

Горка ўсведамляць, што ён не выйшае больш на сцэну, што хваля гарачых пачуццяў перапоўняе яго, што заўсёды дарыў людзям радасць, выклікаў іскрысты смех, упершыню глыбока засмучуў усіх нас, засмучуў мільёны пахлоўнікаў свайго чудаўнага таленту.

Агоруць тую і смуткам, схілю я сёння галаву над свежай магілай вялікага мастака і з глыбокай удзячнасцю ўспаміную шчаслівыя для мяне дні нашых творчых сустрэч.

Хто ж нам цябе замяніць, дарагі Глеб Паўлавіч?

Кандрат КРАПІВА.

ВЫСОКАЙ ДУШЫ ЧАЛАВЕК

Немагчыма ў некалькіх радках расказаць пра актёрскі талент Глебава. Але, успамінаючы работу з Глебавым-кінаактёрам, мне хочацца нагадаць адзін выпадак. Мы здымалі фільм «Вуліца маюцца сама». Глеб Паўлавіч іграў ролю рабочага, які жыве ў акупіраванай фашыстамі Керчы. Герой фільма — Валодзя Дубінін, брудны, абарваны, агалданы, прыходзіць да гэтага рабочага. Стары вельмі расчуліўся, убажываўшы хлапцуча-свабоднага, які прышоў з катакомбаў. І вось Валодзя, які ўжо некалькі тыдзень не бачыў нават вадзі, стары рабочы прапунуе выпіць шклянку чаю...

Глебаў з такім шчырым спакуваннем глядзеў на хлапцучка, што ўсё, што прысутнічаў, забавіў, што здымаецца фільм, што здымаецца актёр. Гэтулькі было шчырай, непаўторнай праўды ў тым папучы, якім быў ахоплены Глебаў.

Глебаў памёр. Але і для малых, і для дарослых гледачоў, якіх ён так любіў, ён застаецца, як і раней, добрым, спагадлівым і, вядома ж, жывым чалавечкам.

Л. ГОЛУБ, народны артыст БССР.

БАЛЮЧА ДУМАЦЬ...

Мы ведалі, што ён апошнія гады вельмі хварэў. Мы трывожыліся. І былі шчаслівыя, калі бачылі яго, стомленага, змарналага, але спалоўнага, нават дзіўна вяселага. Часта здавалася, што хвароба адстагнула зусім і, як радаснае пачырджанне гэтаму, мы бачылі яго на сцэне. Зусім нядаўна бачылі, — яшчэ такое вострае ўражэнне пра яго Глушак, адну са шматлікіх яго роляў. Апошнюю ролю.

Памёр. Балюча думаць, што Глебаў, любімы, чудаўны Глебаў, не выйшае а-за куліс у чарговай ролі, здаўляючы, захапляючы яркасцю фарбаў, праўдзівасцю, глыбінёй. Цяжка ўявіць, што не пацумо больш непаўторнага глебаўскага голасу, не ўбачым ваць яго, які магі так гневацца і так смяяцца, якія свяціліся такой мудрасцю, чалавечнасцю, глебаўскай хітрыняй.

Праўда, што кожны чалавек непаўторны. Непаўторнасць — аса-

бівае аднака людзей таленавітых, выдатных. Глебаў быў уваслеўва непаўторнасцю сваёй яркай, бліскучай, іскрыстай, харэсто гэтай непаўторнасці. Адно было ва ўсім, што ён рабіў, у кожным вобразе. Гэта быў талент, на дзіва шчодро адарваны прыродай, чудаўна адшліфаваны вялікай, нестаймай працай.

Выключнае прывабнасць яго таленту надавала тое, што ён, як малято, быў зліты з народам; у ім на дзіва хараха ззяла найбагацейшы фарбамі ўсё тое, што стваряе хараство народнай душы. Гэта быў сапраўды народны мастак, надзвычай арганічны, не рэдкісць натуральны.

Страту гэта мы будзем адчуваць доўга: смерць адрэала ад беларускага мастацтва выдатнага чалавека, вялікага майстра.

Іван МЕЛЕЖ.

БЯЗМЕЖНЫ НАШ СМУТАК

Беларускае тэатральнае мастацтва панесла цяжкую страту. Няма больш сярод нас Глеба Паўлавіча Глебава, вялікага артыста і чалавека.

Змюіў іскрысты, непаўторны смех... Бязмежны наш смутак. Няшчэрны боль...

Адшоў майстар, але застаўся неўміручы вобразы, створаныя ім на сцэне. Гэтыя вобразы — стварэнне вялікага майстра — наважна ўвайшлі ў скарбіцу свецкага мастацтва, у залаты яго фонд. І гэта — адзінае судзішэнне. Памяць аб крышталі чыстым, самаадданым жыцці Глебава ў мастацтве застаецца для нас тым нягэтым маяком, на які мы часта будзем раўняцца. Для ўсіх нас пастанымым прыкладам будзе грамадзянская актыўнасць Глеба Паўлавіча Глебава, яго натхненнае служэнне Радзіме, народу.

Бывай, дарагі дружа, ты жывеш у нашых сэрцах!

А. ІЛЬІНСКІ, народны артыст БССР; Ц. СЯРГЕЙЧЫК, народны артыст БССР; А. РАДЗІЯЛОўСКАЯ, народная артыстка БССР; М. ЗВЕЗДАЧОТАУ, народны артыст БССР; А. ШЭЛЕГ, народны артыст БССР; А. ТРУС, народны артыст БССР; Ф. ШМАКАУ, народны артыст БССР; А. ЛАГОўСКАЯ, заслужаная артыстка БССР; І. МАТУСЕВІЧ, заслужаны артыст БССР.

ДАРАГІ ГОЛАС

«Добры дзень, маліш» — гуцьчы ў эфіры мяккі, сардэчны голас Глеба Паўлавіча Глебава. І тэчы хлапцучы і дзючынык прынікаюць да рэспрадуктараў і прыёмнікаў, каб паслухаць казку пра зайчыка ці лісічку, вавёрку або мядзведзя.

«Перадзіце, калі ласка, казку ў выкананні дзядзі Глебава», — з цяжкасцю яшчэ выводзіць літары, піша дзючынык на радзіе.

— Не адрываючыся, слухай чаро Глебава, — пры сустрэчы гавораць нам слухачы самых розных узростаў...

Дзядзюшка Антось у «Новай зямлі» і ў «Рыбакова» хацеў Якуба Коласа. Трахім у куналаўскіх «Прымаках» Астас у іскандрыючы па аднымімінім апавяданням Лынькова, дзед Міхэд у «Прыгодах дзеда Міхэда» Астрэйкі...

Немагчыма перлічыць усё ро-

лі, створаныя незабытымі артыстам, ролі, якія прынеслі найвышэйшую асаду і слухачам, і нам, праўдзівым беларускім радзіе. А вобразы, створаныя ў тэатры і запісаныя на плёнкі...

Цяжка паверыць, што мы не ўбачым больш Глеба Паўлавіча ў нашай радзіе-студыі. З ім было так цікава, так рэдкісць і лёгка працаваць. З ім — заўсёды сціплым, надзвычай тонкім і мяккім гумарам, сардэчным.

Кожная творчая сустрэча з Глебам Паўлавічам узбагачала нас, будзіла думку, фантазію...

Не хваля слоў, каб выказаць наша гора.

І толькі адна ўсёха — дзючынык чараўніку-кінаронау, нам удалося збеграць яго незабыты голас, удалося ўвечнаваць майстэрства гэтага таленавітага артыста, любімага чалавека і сябра.

ЗАПАВЕТ МАЙСТРА

</

